

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝

ԴՊՐՈՑԻ ՏՆՕՐԵՆ՝

/Բ. Գալստյան/

**ՀՀ Արմավիրի մարզի «Բաղրամյանի միջն. դպրոց ՊՈԱԿ»
«ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ» առարկայի թեմատիկ պլանավորում**

VIII դասարան 2023-2024 ուստարի

Շաբաթական 1 դ/ժամ

Տարեկան 34 դ/ժամ

Ուսուցիչ՝ Լ. ՓԻԼԻՊՈՍՅԱՆ

Քննարկվել է մասնախմբի թիվ 2 նիստում

Մասնախմբի նախագահ՝

Լ. Փիլիպոսյան

Ստուգված է:

Տնօրենի տեղակալ՝

Ռ. Գասպարյան

VIII դասարան, Համաշխարհային պատմություն (34 ժամ)

N	Դասի բաժինը, թեման և նյութը	Սովորողներին ներկայացվող չափորոշչային պահանջները ըստ Ա, Բ, Գ մակարդակների	Էջ
1.	Ներածություն		
ԲԱԺԻՆ 1. ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՓՈՒԼԸ (XVII ԴԱՐ - XIX ԴԱՐԻ ԱՌԱՋԻՆ ԿԵՍ) (13 ԺԱՍ)			
2.	§1. Արմատական տեղաշարժեր տնտեսության մեջ	Ա մակարդակ Իմանա՝ արդյունաբերական հասարակության ձևավորման և արդյունաբերական հասարակության առաջին շրջափուլում տեղի ունեցած կարևոր տեղաշարժերի, հեղափոխությունների, վերափոխումների, միջազգային հարաբերությունների, մշակութային կյանքի զարգացման ու մշակութային կարևոր ձեռքբերումների մասին:	7-11
3.	§2. Արդյունաբերական զարգացման արդյունքները	Կարողանա՝	13- 17
4.	§3. Լուսավորության դարաշրջանը	թվարկել անգլիական և ֆրանսիական հեղափոխության նշանավոր գործիչների, արդյունաբերական հասարակության առաջին շրջափուլի պետական, քաղաքական և մշակութային նշանավոր գործիչների, Քարտեզի վրա ցույց տա Եվրոպական խոշոր երկրները, ԱՄՆ-ը և Արևելքի երկրները, բացատրել «Պետությունը ես եմ», «Մեզանից հետո թեկուզ ջրհեղեղ» արտահայտությունների իմաստը:	18-23
5.	§4. Հասարակության վերակառուցման հեղափոխական ուղին: Անգլիական հեղափոխությունը:	Բ մակարդակ Իմանա՝ արդյունաբերական հասարակության առաջին շրջափուլում տեղի ունեցած կարևոր տեղաշարժերի, հեղափոխությունների, վերափոխումների պատճառների, ընթացքի ու հետևանքների, Արևելքի երկրներում կապիտալիստական հարաբերությունների հաստատմանը խոչընդոտող պայմանների, ԱՄՆ-ի կազմավորման, Օսմանյան կայսրության մեջ իրականացված բարեփոխումների փորձերի և դրանց արդյունքների, նապոլեոնյան դարաշրջանի, գաղութային համակարգի ձևավորման մասին:	25-30
6.	§5. Հասարակության վերակառուցման հեղափոխական ուղին: Հյուսիս-ամերիկյան գաղութների ազատագրական պատերազմը և ԱՄՆ-ի ձևավորումը:	Կարողանա՝ պարզաբանել արդյունաբերական հասարակության առաջին շրջափուլում տեղի ունեցած կարևոր տեղաշարժերի, հեղափոխությունների, վերափոխումների պատմական անհրաժեշտությունը, Արևելքի երկրներում կապիտալիստական հարաբերությունների հաստատմանը խոչընդոտող պայմանները, ներկայացնել - դիրեկտորիան, կոնսուլությունը, կայսրությունը Ֆրանսիայում, բնութագրել դարաշրջանի նշանավոր գործիչների, բացատրել բուրժուազիա, պրոլետարիատ, ընդդիմություն, կապիտալ, սահմանադրություն, չարտիզմ, հանրագի-տարան, մանուֆակտուրա, քաղաքացիական պատերազմ, թանգիմաթ հասկացությունների իմաստը:	31-35
7.	§6. Ֆրանսիական մեծ հեղափոխությունը		36-43
8.	§7. Նապոլեոնի դարաշրջանը	Գ մակարդակ	44-49
9.	Գործնական աշխատանք	Իմանա՝ արդյունաբերական հասարակության առաջին շրջափուլում զարգացման արդյունքների, լուսավորական շարժման ու լուսավորյալ միապետների, անգլիական ու ֆրանսիական հեղափոխությունների արդյունքների, Արևելքի ավանդական հասարակությունների, միջազգային հարաբերությունների բնույթի, մշակույթի տարբեր ճյուղերում արձանագրված նվաճումների մասին:	
10.	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք	Կարողանա՝ վերլուծել եվրոպական և արևելյան պետությունների անհավասարաչափ զարգացման պատճառները, մեկնաբանել և համեմատել տարբեր երկրներում կատարված հեղափոխությունների և բարեփոխումների պատճառներն ու արդյունքները, վերլուծել Նապոլեոնյան պատերազմների, գաղութային	
11.	§8. Հետադիմությունը, հեղափոխությունը և հասարակական փոխհամա-		51-57

	ձայնությունը Եվրոպայում (1815-1850 թթ.):	քաղաքականության պատճառները և հետևանքները, համեմատել դարաշրջանի պետական նշանավոր գործիչների վարած քաղաքականությունը:	
12.	§9. Ժողովրդական և ազգային հեղափոխությունները Եվրոպայում 1848-1849 թթ.		58-65
13-14	§10-11. Արևելքի ավանդական հասարակությունները (XVII-XIX դարի առաջին կես): (Թուրքիա, Իրան)		66-76
15.	Անփոփում		
16.	§12. Միջազգային հարաբերությունները (XVII - XIX դ. կեսը)		77-81
17.	§13. Մշակույթը (XVI -XIX դարի կեսը) Կրթություն և գիտություն		82-87
18.	§14. Արվեստ և գրականություն (XVII - XIX դարի կեսը)		88-96
ԲԱԺԻՆ 2. ԱՌԱՋԱՎՈՐ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԵՐԿՐՆԵՐԸ ԵՎ ԱՇԽԱՐՀԸ XIX ԴԱՐԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԵՍԻՆ ԵՎ XX ԴԱՐԻ ՄԿՁԲԻՆ (15 ժամ)			
19.	§15. Արդյունաբերական հասարակության երկրորդ շրջափուլը	Ա մակարդակ Իմանա՝ դարաշրջանի նշանավոր գործիչների (Նապոլեոնի, Բիսմարկի, Գարիբալդիի), Առաջին աշխարհամարտում ներգրավված երկրների, Առաջին աշխարհամարտի առավել խոշոր ճակատամարտերի, Առաջին աշխարհամարտի ընթացքում ռազմական տեխնիկայի նորամուծությունների: Կարողանա՝ բնութագրել դարաշրջանի նշանավոր պետական ու մշակութային նշանավոր գործիչների, քարտեզի վրա ցույց տալ Առաջին աշխարհամարտում ներգրավված մեծ տերությունները, Առաջին աշխարհամարտի առավել խոշոր ճակատամարտերը, թվարկել մի քանի կարևոր իրադարձություններ, մշակութային գործիչներ ու նրանց ստեղծագործություններ, գյուտեր, կազմել համաշխարհային կարևոր նշանակություն ունեցող իրադարձությունների ժամանակագրություն: Բ մակարդակ Իմանա՝ զարգացած արդյունաբերական երկրների, տնտեսության, գիտության և տեխնիկայի տարբեր բնագավառներում տեղի ունեցած կարևոր փոփոխությունների, հեղափոխական ու ազատական շարժումների, Եվրոպայում առաջացած նոր պետությունների, արևելյան հասարակությունների արդիականացման փորձերի, գաղութային քաղաքականության, միջազգային հարաբերությունների, Առաջին աշխարհամարտի, մշակութային կյանքում կատարված փոփոխությունների մասին:	98-103
20.	§16. Փոփոխություններ տնտեսության մեջ և սոցիալական կառուցվածքում:		104-108
21.	§ 17. Քաղաքական կյանքի զարգացումը:		109-115
22-23.	§18-19. Հասարակական-քաղաքական շարժումները Եվրոպայում և ԱՄՆ-ում XIXդ. վերջին և XXդ.ի սկզբին		116-123

24-25.	§20-21. Ազգային նոր պետությունների առաջացումը Եվրո-պայում:	<p>Կարողանա՝ ներկայացնել հեղափոխական և ազատական շարժումների, Գերմանիայի և Իտալիայի միավորման պատմական անհրաժեշտությունը, գաղութացման, միջազգային հարաբերություններում տեղի ունեցած փոփոխությունների և Առաջին աշխարհամարտի պատճառները, մշակույթի տարբեր բնագավառներում արձանագրված նվաճումները, պարզաբանել ազգային հիմնախնդիրների լուծման ուղիները, արևելյան հասարակությունների արդիականացման անհրաժեշտությունը, վերլուծել մեծ տերությունների վարած քաղաքականությունը, բացատրել բանկ, ֆերմեր, ռասա, մոնոպոլիա, սոցիալիզմ, կապիտալի արտահանում, բոլշևիկ, դեկրետ, կապիտուլյացիա, Անտանտ, նարոդնիկ, գաղութ, գենոցիդ հասկացությունների, Աշխարհի արհեստանոց, Երկաթով և արյունով, Տեղ արևի տակ արտահայտությունների իմաստը, քարտեզի օգտագործմամբ ներկայացնել ժամանակաշրջանի կարևոր պատմական իրադարձությունները, ռազմական գործողությունների ընթացքը:</p> <p>Գ մակարդակ</p> <p>Իմանա՝ աշխարհի անհամաչափ զարգացման պատճառները, հեղափոխական և ազատական շարժումների, արևելյան հասարակությունների արդիականացման փորձերի, գաղութային քաղաքականության հետևանքները, միջազգային հարաբերություններում տեղի ունեցած փոփոխությունների պատճառներն ու գլխավոր արդյունքները, Առաջին աշխարհամարտի պատճառները, ընթացքն ու հետևանքները, մշակույթի տարբեր ոլորտներում արձանագրված նվաճումները:</p> <p>Կարողանա՝ գնահատել տնտեսական զարգացման գլխավոր արդյունքները, հեղափոխական և ազատական շարժումների, արևելյան հասարակությունների արդիականացման փորձերի, գաղութային քաղաքականության հետևանքները, համեմատել միջազգային հարաբերություններում տեղի ունեցած փոփոխությունների պատճառներն ու գլխավոր արդյունքները, ընթացքն ու հետևանքները, վերլուծել եվրոպական քաղաքական զարգացումների միտումները, գաղութային նվաճումների արդյունքները, պատերազմի պատրաստվող երկրների իմպերիալիստական գաղափարախոսությունը, քննարկել Առաջին աշխարհամարտի ռազմաքաղաքական արդյունքները, հիմնավորել սեփական տեսակետները, բնութագրել և համեմատել Գարիբալդիի և Բիսմարկի դերը իրենց երկրների միավորման գործում:</p>	124-133
26.	§22. Ազգային հիմնախնդիրը բազմազգ տերություններում:		134-138
27.	Գործնական աշխատանք		
28-29.	§23-24. Արևելյան հասարակությունների արդիականացման փորձերը:		139-146
30.	§25. Միջազգային հարաբերությունները XIX դ. վերջին և XX դ. սկզբին:		147-153
31.	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք		
32.	§26. Առաջին աշխարհամարտը 1914-1918թթ.:		154-161
33.	§27. Արդյունաբերական առաջավոր երկրների մշակույթը XIX դ. II կեսին և XX դ. սկզբին:	162-167	
34.	Ամփոփում		